

TAMAGOCHI MI JE UMRO NA RUKAMA

DORTA JAGIĆ

SADRŽAJ

1. STANOVİ ZA JEDAČE STROPOVA	1
Postanak	2
Prvi Dorian Gray	3
Mjesec	4
Magla	5
Jugo	6
Apokrif o ruži	7
Pramreža	8
Muzej	9
Koža za rode	10
Iz potiljka im rastu sipe sa selotejpom na otvorima za tintu	11
Zečja usna	12
Činovniku nema tko da piše <i>(nađena stranka iz nepostojećeg dnevnica)</i>	13
Doslovno, samo doslovno	14
Kontrola leta tepiha	15
(š)Kartoteka	16
Nadrijabuke	17
Kćerinstvo kiše	18

Ribljí arhiv	19
Bakin Bardo Thödol	20
Sjene	21
Umirovljena mora	22
Bake	23
Vunena žena	24
Himenej	25
Gondolijeri	26
Pozdravi	27
Minute šutnje na odašiljaču	28
Ples kompozitora	29
Neosveci	30
Grobotoici	31
Loža hvatača pomisli	32
Otok	33
Oluje epigoni	34
Planinom	35
Naša zemlja	36
Nestanak	37
 2. ANĐELI OD NEVIDLJIVOG PORCULANA	 38

Pamtilišta	39
Udaljavanje	40
Pomrčina	41
Čudi li ču	42
Trag	43
Nevažni anđeo	44
Tavanski prozori	45

3. IMA NEŠTO PRAŠNO NA NEBU ŠTO ZAGUŠUJE SVAKU OVOSTRANU MJESEČINU...

46

Sunce!	47
Suncilište	48

4. FILIPINI	49
Ručak kod Castillo Family	50
Liliputanci, smrt i smiješak	51
Pred Apo Isandom	52
Manila, mabuhay! Sorry, but we are not Americans	53
Ananas	54
Na istoku planeta	55
Bezdan	56

Autofagia	57
5. GLINA UNAKAŽENA RAZUMOM	58
Inicijacija u ja	59
Moja glava	60
Tamagochi mi je umro na rukama	61
Suncokretovo jaje	62
Žensko pismo	63
Civilna vježba	64
Niznesenje	65
Grof	67
Nesanica	68
Mravlja kiselina	69
P. S.	70
O autorici	71
Impresum	72

1. STANOVI ZA JEDAČE STROPOVA

POSTANAK

a što ako je u početku bila beskrajno gusta sisa
koja se glasala si-si-si-si
i koja se, greškom izgovorivši smislenu Riječ
jednog poslijepodneva
urušila u sebe
i izazvala naš svemir

PRVI DORIAN GRAY

cijelog je života hodala trudna
snježnom pustinjom.
plemičkoga je roda pa joj je tijelo satkano
od najprobranijeg, najljepšeg snijega.
čedo u njoj je od krvi i mesa, čovjek je.
te zore priđoše joj seljanke od blatosnijega.
i gledale je. gledale sve
dok nije dobila trudove.
sitne buljooke ženice na ptičjim nogama
priniješe baklje njenom finocrtom licu.
smijale se priprosto i stvaranju i nestajanju vode.
smijale se, ali sve tiše, zbunjenije
dok nije ostalo samo golo novorođenče
ležati na snijegu.

MJESEC

u doba dok su ljudi još jeli zemlju
bili sretni i tjelesno čisti bez dodira s vodom
mjeseca nije bilo na nebu
jer je bio rastopljen u rijekama.
jedne proljetne večeri
ljudi su počeli piti vodu samo zato
što se to ne smije
i noću popiše svu mjesečinu.
ujutro su se probudili smrtni, vodeni i prljavi
a mjesec je otišao na nebo
da nam posluži kao otisak
našeg prvog, čistog čela.

MAGLA

da je magla prva napuštena mladenka
nitko ni ne sluti.
njezin glas je zuj, a od brojeva 99.
ono čim se oko svijeta ovije
tijelo je pijanog djeteta koje udiše metaksu
iz naftalinskih jastuka
a krhki kostur mljacka joj dok jede naše siluete.
posebno strasno mrzi debelu djecu, podne,
užeglo žuto i preosjetljive žene.
u oko je ugradila
mravinjak koji krade lijepe živome priče
i prerađuje ih u čađu, dim i
krmelje.

JUGO

jugo nastaje na aljasci.
bože, kako taj vjetar drsko smjer čovjeka
izvlači iz bubnja!
tako erotično da nam se od iščekivanja zapuha
diže neka modra magla iz korijena zubiju.
a kad se ishuji
ulice ispuni samo miris natrijeve lampe
na noćnoj pozadini.
sutrada se na trgovima slušaju *long play* snimke
naših glasova iz ispovjedaonica
kako procjenjuju
kad je koga napastvovalo jugo kao jugo
a kad nešto drugo.
u slučaju težeg kolektivnog promašaja,
nakon zalaska sunca gradski šaman upljuvava
ličinke glavobolje u noćni
sjeverni vjetar iz sueskog kanala

APOKRIF O RUŽI

osim što se vinom predstavila kao viša krv loze
čija je niža bit zelena,
krv ima i cvjetnu formu: čovjekoliku ružu.
valjda jedina opipljiva slika razlistalosti i uvenuća
potomaka prvog dorian a gray a jest ruža,
pa je sasvim razumljivo da će u raj u
njejini crveni pupovi zamijeniti stablo spoznaje
i biti jedino smrtno cvijeće

PRAMREŽA

već tjednima
skupi stari džepni pauk
moga djeda
Ispređa prikaz stvaranja paučjega svijeta.
u onoj prašnoj, najsjevernijoj sobi.
već se jasno nazire da je prvi pauk nastao tako
što se prabalerina ostarjevši udebljala,
napuštena umrla i pokopala se
u plesnu papučicu iz koje je izmigoljila
za tri dana kao pauk krstaš.
pauk vrlo ponosan i bijesan,
genijalni luđak napunjen nitima baletne haljinice.
(niti te su više nego idealne
za nevinastu osvetničku mrežu.)
usput, jeste li znali da
u svemiru pauci riču glasnije od lavova?

MUZEJ

muze su baš plesale u transu
s raznobojnom kredom među nožnim prstima.
mrcvarile su se na daskama
Muzeja što zrači ideje
dok je Klio skrivena tu na prisavskoj zemlji
šaptala ženama o porijeklu prvog nadahnutog trača.
– čudno, nema one mudrovanke Klio! –
primijetila je muza plesa tako
bučno da se ostale u zraku slediše strogo,
bučno da se čulo čak i na zemlji.
ali evo na brzinu, pa nam muza hita gore
(smrtnima je trač otkriven
kad zavidna je Terpsihora zaljubljenju Erato
stala čupati i štipati za guzu usred probe za
jednu Rafaelovu sliku)

KOŽA ZA RODE

nakon smrti
nikad više ne dotaknu do zbog novih
prevelikih i neumornih krila
samo rijetke ptice.
nebuju bez kraja etiopijski agapornis,
zeba i tasmanijska neofema.
sa svojim starim krilima nastavljaju mnoge,
kao kolibri, škotski krstokljun
i zelenoortska čiopa.
ali kad umre, jedino roda
ostane potpuno obeskriljenog tijela
pa u noći bez mjesečine
dopuže najbližoj dječjoj sobi
gdje se zavuče uza zid pod krevet.
s dnom drvene konstrukcije srasta onom brzinom
kojom je prekriva plastelinska koža s Nila;
taj endemski materijal naprosto guši
njenu bujajuću nostalgiju za nebom.

IZ POTILJKA IM RASTU SIPE SA SELOTEJPOM NA OTVORIMA ZA TINTU

noć je i grmi nad gradom.
puše istočni vjetar i nosi oštru kišu.
utрни svjetlo! iskopčaj struju! bježi od prozora!
jer vele kovači šiljastih violinskih ključeva
iz sela gluhih i genijalnih gromobranskih djevica
da je božja kičma, kad grmi, opasno blizu ljudima.
jer kad čujemo kako grmi, to se ukradeni
i izlomljeni blještavi pršljenovi njeni
sudaraju u ogromnim i krhkim limenim bubnjevima.
i da ih mahnito tresu i bacaju svud po vlažnoj zemlji
upravo pokojne božje ulizice.
osim naslova, o njima bi se dalo još podosta reći...
ali evo, baš mi je kućni fobičar puhnuo u svijeću i
prije spavanja naredio bogu da prizna za koga radi

ZEČJA USNA

nigdje ni oblačka.
odljepljuje se asfalt od asfalta na Aleji mira.
titrava tišina
da Bogu udara krv na uši.
ma nedugo mrtva
najputenija djevojka u gradu ipak žustro prilazi klupi.
u torbici nosi kliješta kojima će joj rasjeći
onu puniju, višnjastu usnu.
već u podne, natopljen krvlju
na klupi God postaje
crvena djevojka sa zečjom usnom.
jer tako je to s tajnom.
u nepoznate dane kad se to, o, ne događa
po grobovima sunce prži šećer.

ČINOVNIKU NEMA TKO DA PIŠE

(nađena stranka iz nepostojećeg dnevnica)

ona tišina,
svi su susjedi otišli na tečaj gogolja.
(i t.k. i m.ž. i r. k.)
da laju samo ribe.
baš i nemam zrcalo, pa da pažljivo pogledam
kako plastično raspelo iza končane zavjese zijeva
(čudo vječno nepokretnog, raspetog lika)
i već pada večer, podvodačica boja.
a noću, vani grad svašta bunca na nekom
sretnom jeziku.
ja ga ni riječi ne razumijem.
u sobi je tiho:
i moj se gušter zavuko pod pokvareni tranzistor.
tvrdi: to je sve za danas.
žarulja me gola čeka da prsnem nad krevetom
i iscijedim joj kap crnog tuša
na bjeloočnicu.
pa da bude zbilja tiho.
i nemam druge želje.

DOSLOVNO, SAMO DOSLOVNO

noć prije ispita
iz kršćanske mistike
sanjam da u crnom tijelu svetog augustina
letim svemirom i tražim zvijezde, osobito supernove.
ubrzo se s leđa sudarim s jednom velikom.
bila je to greta garbo,
koja mi treptanjem očima ispiše po ruci:
"I was always so far away from earth,
that, even if I burned out so long ago
the send off light still rains on you..."
i sva razdragana zbog susreta sa zemljaninom
ponudi me buteljom majčinoga mlijeka,
naime laktacijom njihove mame,
velike Alfe Centauri

KONTROLA LETA TEPIHA

tako mirno oče, zar ne.
ludnice dišu. i ne miču se.
doimaju se tako debele i razumne da sjetno kažeš
“ludnice su vrlo pitomi bunari
za proljetno otpadanje”
u njihovim zanosnim stjenkama zapisano je zašto ljudi
polude:
jer zli leteći tepisi
lijenih domaćica s nijednom pravom ljubavi iza sebe
izlijeću pred zoru iz njihovih zamrzlih stanova.
stotine uspaljenih letećih tepiha ulijeće
u posebno mlake spavaće sobe, tavane, podruma
pa istisnu umove usnulima koje zatim u se umotaju i...
polako pojedju ili obljube.
sitne ostatke izbace u bazen ispred ludnice
samo minutu prije nego sunce izađe nad grad,
s jakim zadahom na ostarjelu mjesečinu

(š)KARTOTEKA

u doba kad je đavo
tek počeo lijepiti naše fotografije
na lišće u jesen
bog je drveće podijelio
na listopad i zimzelen.

NADRIJABUKE

posavski drvosječe,
ti suvlasnici jeseni
pet puta na dan gutaju mokru jasenovu piljevinu
da bi bili precizni i ozbiljni.
prepune li se, od njihova smijeha
podere se mijeh općinske harmonike
pa povisilice u dodiru sa zrakom
stvaraju opasne jabuke.
imune ih babe gatara sve do jedne pokupe
za dvije majke susjede.
da ih na polju nagazi slijepa luda
koja na svadbama svira u nečist češalj:
na čiju jabuku ostane oduzeta
toj krenut će sin u gradsko dijelce svijeta.

KĆERINSTVO KIŠE

došla sam posjetiti tatinu mamu na kaptol.
baš kao i obično, subotom navečer i kad toplo kiši.
jer noćas ću biti primljena u *kćerinstvo kiše*.
u utrobi stabla divljeg kestena na svojim kostima
sjedi bakica.
ona unutra stvara manje-više sve gradske ptice.
da ne bi oslijepio to ne smije nitko vidjeti.
(kaže mi – i kad čovjek umre, sinko, nešto mora raditi)
a točno u božju ponoć, uniđem i ja u deblo drveta Iako,
kao što kišobran klizne u futrolu, i s pticama
stanem promatrati i blagoslivljati rijetke ljude.
posebno one koji život prošeću
uz nepokretno, s udivljenjem.
(možda su neki od njih već u *kćerinstvu kiše*)
za nagradu, baka me noćas naučila ptičjem članku vjere:
drveće je na sliku i priliku kiše.
kiše uzemljene pa u krošnju izemljene.
za bakom sve ptice ponoviše svečano
...na sliku i priliku kiše..., kiše uzemljene potom izemljene...
tek u zoru morala sam kući, u svoj topli put.

RIBLJI ARHIV

točno u ponoć
sve se ribe pretvore u lica
pokojnika od postanka svijeta
i ostanu tako dok uglas ne izgovore:
"čuva bog i male suze čovječjih ribica
koje zemljina rotacija isprska
u svemir, a kamoli ne sva minula ljudska lica."

BAKIN BARDO THÖDOL

kukci izvrnuti na leđa tvrde
da je u cijeloj Dalmaciji
umro samo sjetni kovač, dida Stipan.
u staroj kovačnici godinama se prepiru o tom s muhama,
dok u mirisnoj sušari
izdrobljene bračne žarulje svjedoče
da je od vjenčanja lako uzlijetao
koljenima prema stropu
ako se na nj ne bi dobro pazilo.
jednom je tako, nasreću, zapeo u granju
velikog graba povrh kuće i
od tad je sve više sličio modrom balonu
s kompliciranim mehanizmom u kovčegu pri tlu.
ipak, u jednu nepodnošljivu zoru,
baka Ana odvezala mu je užad s nogu
i žurno mu pomogla da u času smrti
lizne prašinu sa strijele prve ljubavi.
nužan obred da bi poletio u pravom smjeru:
prema zlatnim klatnima
koje je bog iznad našeg sela iskovao

SJENE

treba znati da su
sjene stigle sa Neptuna.
odatle vuku produžne kablove
o koje se kad tad spotaknemo pa umremo.
prazna je i plava njihova knjiga nad knjigama
i često je recitiraju.
dok se igraju nas, zglobovi im krckaju
pod teretom onog tajnoga što vide.
(jedna mi prostakuša šapnula – aaa.
vidjela sam kako ti se čaša
naprčila od slasti kad si je ispila)
hrane se otkrhnutim kožicama s prstiju
dok nas čekaju strogo na suncu.
kad im je dosadno prave resice na vremenskom pravcu
budućnosti (ili nešto slično, s vremenom).
njihovim izviđačima iz lončanica rastu dugi prsti
pa opipavaju raskrižja i kosine.
kod nas im idu na živce najviše madeži i jezik.
naposljetku, kad neka od njih umre
pokopaju je ispod dječjih naljepnica.

UMIROVLJENA MORA

među Zagrepčanima ima mnoštvo svjedoka
da su umirovljena mora
baš kao i umirovljeni ljudi.
em se osuše i smanje, em nadu najbolji položaj
za pomaganje bujanju života – blizu ljudi.
nitko ne zna tko je ta nevidljiva mora
ulio u naše spavaće sobe dupkom.
(dno tog mora je pod sobe
a strop površina.)
zbog rapidnog smanjenja, gustoće su meda
pa spavačeve uši više ne buši
pucketanje zastarjelih paketića očiju duhova.
ni roditelji više ne strahuju da će ih čuti djeca.
više se ni vrijedne slike ne ugibaju
pod farovima automobila;
to su sad samo tragačka svjetla loše postavljena.
ipak, najveći je blagoslov spavačima
što mogu na wc bosi
preko užarenog taloga pregorenih žarulja.
jedina je nevolja da se more ima li netko nesanicu
toliko ohladi da se ostali moraju prikopčati
na aparate za oživljavanje.
sve spavače nasmrt zavoli već sredinom drugog tjedna
pa se postavlja pitanje a što kad obitelj odseli?
ništa strašno. to ga ne zbunjuje.
kao i sav namještaj, smjesti se bilo gdje
u kamionu za selidbe,
samo što dalje od akvarija
jer teško podnosi svu tu vodurinu i ribe.

BAKE

baka isto tako treba jednu opću baku
da joj sjedne u krilo i kad umre tamo
da se, ko i sve druge bake
pretvori u topli šparet

VUNENA ŽENA

svaki naraštaj ima svoju Najtužniju-ženu-na-svijetu.
ženu svemoćno tužnu, do nevidljivosti.
ako se sama ne stvori
rodi je uvijek neka biblijski jalova baka
pa je odmalena uči kako
u prastaroj sivobijeloj vjenčanici noću
otrovati najsretnije žene i sahranjivati ih u onoj spilji
saturna za koju još ne zna policija.
zapravo se ne razlikuje od ostalih žena
osim da joj se za mjesečnice
osuše drvoredi trepavica
puni sijedih ptica i poslije rastu cijeli tjedan.
da bi platila režije i hranu
ljeti prodaje svoje izumljene krletke
a zimi joj se usne od mraza odlijepe pa uokolo uskaču
sve dok većinu debelih samaca ne pojedu.
za proljetnih nesanica pjeva sebi uspavanke
onako kako šišmiši odjekuju unatraške
s grane odakle osluškuju svijet.
od njih vrlo mlada svene
pa pljesniva i iscrpljena nastavi sve do smrti
ispisivati životopise suhog cvijeća.

HIMENEJ

ako su cijeli život skupljali čavliće za
prvog bračnog krista
to su mladenci o kojima ću uvjereno reći
da su lijepi i čisti.
jutro prije svadbenog pira oni zatrube
u zlaćane cijevi jajnika svojih majki
i tako dozivaju najdraže goste.
za žege u vinskom podrumu lože svoje stare kože
dok u suton opojan miris ne oveseli narod.
mladoj su djeveruše svjetleće čaplje
oko kojih kruži ženik umotan u barjak svog prezimena.
nakon obreda, kraj crkvenih vrata dugo plešu
kucanje neke daleke sudbine.
cijelu noć stari matičar ispod cijene prodaje sušene
jezike parova razvedenih... a kad se pir zorom ugasi
prastara zmija preobraćena plazi
među isprevrtanim stolovima.
za prvu bračnu noć kumovi ugrade mladenki
u sisicu najjaču mnogovatnu žarulju
za nespretnog mladenca.
na medenom mjesecu, a što drugo, mladenci
potomstvu snimaju svojega ben hura

GONDOLIJERI

od svih ljudi na svijetu najmanje je gondolijera.
ta italska bića
obično nastaju na bijeloj vlažnoj podlozi i
još od rođenja su na smrti.
i zato ne smiju misliti. ako se i zamisle
glava im natekne i zapne među tamne zidine palača
a gondola s ostatkom djela otklizi.
od svega, gondolijeri imaju najprisniji odnos s bojama:
krv se u njihovim očima
to više mijenja u zelenu boju kanala
što u trbuhu imaju veću količinu tuge.
sjenke putnika što klize veslom sivlje su
nego na površini ma kojeg drugog tijela!
ali ljudska bića to ne cijene.
zato i nemaju čast
gledati visoku plavu svijeću na veslarevu tjemenu
što gori samo na kiši.
ni gondolijeri je nikada nisu skinuli i vidjeli.
oni na smrt ne smiju misliti.

POZDRAVI

u čas kad im muševi isplove, žene se mornara
pretvore u trudne
crnosive i sisate oblake nad brodom
raskrečene, leđima ukoso.
za sasvim kratko, čini se, ni za sekundu
porode sve galebove mediterana
i umorne nad kućom zaspu

MINUTE ŠUTNJE NA ODAŠILJAČU

od svih gangličnih organizama na planetu
najnervoznija su domaćice.
i kad su najsmirenije
noktima mrve u džepovima šlafroka
šahovske kraljice od tijesta.
svoje poznate vidne halucinacije
dobivaju od kronične osvjetljenosti kuhinjskim
žaruljama od šezdeset i šest vati.
ispod pregača nose tijela puna pupaka
a u očima sjenke nedonoščadi u zelenom pakpapiu.
njihov svetac zaštitnik ponešto je malouman
i ima tijelo televizora sony.
u prijednevnim satima
ako je zdrava
štitnjača domaćice izlučuje
posljednje želje junaka hispanističke sapunice.
kad naposljetku umru od dehidracije
njihova smrt izaziva tonske smetnje na odašiljaču.

PLES KOMPOZITORA

osijedili još kao dvogodišnjaci
genijalni kompozitori plešu unutarnju muziku.
na Veliki se petak okupljaju u nekoj pruskoj
koncertnoj sali s ciljem da im ponestane zraka.
kabuki-rozih podočnjaka
kovitlaju se, klize po kristalnom lišću s lustera
podmazujući đonove modrim maćuhicama.
u ushitu im se raslojavaju čizmice i nožni nokti izdužuju
u zagušljive jezike orhideja.
kad jednom zaplešu, da bi mogli ikako stati
mora ih sluga tako precizno gurnuti da se
vlasuljama zapletu u klavirske žice.
a kad zraka konačno nestane
iz ramena im izraste mozartova čokoladna bista
kojom dugo razbijaju prozore.
privučeni božanskom lomljivom
na grad s neba pljušte uhosječe dijamanti

NEOSVECI

dok su još mladci,
suvremeni sveci plaču u homofoniji
nakon što su u jutarnjoj mučnini ispovraćali kumire
i pustili svetu vodu za njima.
mršave jelenove za, eto tako nužnim ručkom,
vraćaju rastjerivat krdo lijenih navjestitelja
sve do sutrašnjeg, još dosadnijeg ručka.
u tramvajima su korisni, jer sjede uvijek
na lijevoj strani i rastvaraju bedra
u eterna jedra te nije potrebna struja.
ali navečer ne odlaze spavati
kao što su to u zabludi stari sveci činili,
radije se zavale u stropni naslonjač sjemeništa
pa šapuću do zore kako je dragi bog
smislio spavanje samo zato
da bi se i najvećih grešnika
mogao dosita nagledati kao da su sveti

GROBOTOICI

svi koji mnogo misle na smrt
rođeni su grobari.
ostale ljude živećira baš sve kod njih.
naprimjer, što im pri hodu
iz carskog reza stalno ispadaju violončela.
to, svi kažu, pravi buku punu smrti.
i što im rekvijemi popravljaju krvnu sliku.
i te mliječne nedovršene ruke koje polažu
na svoja dva tanko ispredena neba u crnim cipelama.
ali da su nisu lijepi ne može nitko reći!
kostur im je od mutnih i tužnih dijamanta i
nesretno su zaljubljeni
pa im je u glasu uvijek krik
kao lahor iz središta zemlje.
po Nekroobrotničkom pravilniku
još od prve prehlade počinju s potkresavanjem tajne živice
koja nas dijeli od mrtvih
i s time nastave sve do samrtničke postelje
kad im niknu trajni vuneni zubi

LOŽA HVATAČA POMISLI

sigurno je
da još Živi tradicija gluhih travara
koji kradom skupljaju smolu iz zdravih ušiju.
to rade pomoću nastranih pijavica
pa u zemunicama ispod kolodvorskih bifea
uvečer povezu oči i prave iz smole ukusan, slatkast čaj.
natašte ga u zoru ispijaju
da bi mogli lunjajući ulicama osluškivati i
snimati naše pomisli, naposljetku
biti ekskluzivni poznavatelji prave situacije u svijetu
ipak, znatnije ne utječu na ljudsku sudbinu
jer ti čudni gnostici preziru djelovanje.
u amazonskim prašumama tiskaju svoje tajne novine
samo za upućene članove.
nažalost, lepet njihovih svečanih kragni
rastjeruje naše Špijune
pa o njima zapravo ne znamo ništa više.
samo jesen skuplja njihova najsitnija sjećanja
koja nakon smrti ugrađuju u transkontinentalnu cestu

OTOK

žega,

da u hladu od duhova

crkva puna uzidanih zubiju tiho kucka

kao da je neprestano slab potres.

žega,

da se dječaci po putovima

gađaju iz praćaka hladnim grumenjem

s obližnje gore ukazanja.

tolika žega

da si maloumni zvonari daju indijansku vatru

u ispovjedaonicama.

pustara.

vojnici pišu ženama

draga, ovaj je otok plombirani lijes

a putopisci na odlasku zapisuju

ovaj je otok od sunčanice oslijepila puca,

uletjela u usku čašu.

siromaštvo

da nedjeljnim jutrima starci noževima stružu zidove

to bude brašno za hladne hostije od pokojnih starica.

a što se radi ostalim danima?

gleda se žega.

udovice vele da na groblju iza crkve

sunce još samo naopako vide noću

oni sretnici što skitaju a leže.

OLUJE EPIGONI

s mora nam stiže oluja.

lijepa li je. strašna li je.

ali šteta što ne donosi ništa nova

jer ovdje već su otisci jarčeva s drugoga svijeta

u deblu bora kojeg je nedavno ošinio grom

PLANINOM

svaka planina sama u svom uhu
kroz pukotine
osluškuje škripu nervoznoga mrava
i češkana ticalima duboko spava

NAŠA ZEMLJA

u našoj suvišnoj zemlji začínju se
stalno nova zgužvana pokoljenja.
nedovršene bebe padaju kroz oluke tatama u pregače
sa skliskih krovova za rađanje.
majkama su ujutro plodne posteljice onesposobili
vrlo efikasni vodoinstalateri da
popodne u miru odu s tatama i bebama
na sladoled koji je duboko u sebi pokvaren.
u našoj tripičastoj zemlji
tamni grudnjaci pridržavaju slavonski svijetle sise.
u našoj prigibajućoj zemlji
rađa se natanane i rađa se dobro.

NESTANAK

oteti očevici
svih prostora i vremena
opisuju ženke riječi kao tanak, rozi jezik
kojeg cijelog prožima mozak
dok su mužjaci debeli i crni, nešto tromiji.
ipak, njihova su legla ostala neotkrivena
pa i sad descártese učimo
kako nastaju u pinealnoj žlijezdi.
i osim što ih stvaramo da vladamo njima.
ali, kad tad autist neki
slučajno će ih sve ispisati pravilnim redoslijedom
i u trenu dovršavanja posljednjeg slova
istrijebit će se svi, tj. niži organizmi.

2. ANĐELI OD NEVIDLJIVOG PORCULANA

PAMTILIŠTA

u rodilištima nedostaju babice
koje bi majke upozorile da
prvih mjesec dana bebe motaju spavati
u krletkama na prozorskim pragovima
da bi ih lakše zapamtili anđeli

UDALJAVANJE

po granama svakog drveta na svijetu
sjedi jato anđela od nevidljiva porculana.
kad jedan među nama počini grijeh,
njemu najbliži anđeo padne
i razbije se u točno onoliko komadića
koliko je metara čovjek od boga dalje

POMRČINA

ako baš želiš,
nespretne anđele možeš prepoznati
u gužvi na tržnici, tramvaju ili cesti:
kad na jednog padne sjena drugog anđela u prolazu
tijelo im obojici postane na trenutak
sasvim crno, vidljivo

ČUDI LI ČU

grčko tlo je od gume
koja se čudi li č, čudi li ču.
i zato zamišljeniji anđeli podizanjem obrve u čudu
iz atenskog tla izrezuju žvake
sa samoljepljivim sličicama najvećih filozofa
pa ih po cijelom bogovetnom bogu
dijele još nezačetoj
senzibilnijoj djeci

TRAG

pogledaj

(samo nemoj obalom presilovito gaziti

može te tako visoko odbaciti

da se više nikad ne vratiš! –

dalmatinsko kamenje je elastično)

kako anđeli u materiji kopna ostave

samo utiske zadivljenih očiju u

onom kamenju najbliže moru

NEVAŽNI ANĐEO

budući da se hrani flautama
on je pothranjen anđeo.
i sav se čini nekako nevažan:
glavni zadatak mu je popravljanje
neispravnih sletnih žaruljica
na našim smrtnim posteljama.
(od sprovodnih suza stalno mu razlivena maskara)
uz to, zaštitnik je zamjene starih novim cipelama
i promatrač svakog petog cigaretnog dima.
za mladosti se, tako pričaju,
nikako nije uspio izboriti za ugrađivanje
likova svetaca u pahulje
pa je zauvijek zašutio.
i pitanje je bi li za nj uopće itko znao
da nije prvo što nas nakon smrti dočeka
njegova juha od vinskih plutenih čepova

TAVANSKI PROZORI

po tome što se lecnuo,
drugačije zatvorio nego inače shvatila sam.
ma odavna slutila sam da je živ,
živ onoliko radosno koliko i svi tavanski prozori.
ta radost nema veze s putom
od zatvorenosti k otvorenosti,
već koliko bitne stvari
ljudi mogu kroz prozore vidjeti.
istina, kut od 90 stupnjeva
mladom prozoru sva su dnevna lutanja,
kao psu duljina lanca, ali
pouzdamo znam da moj prozor
ima zanimljivu i smrtnicima sasvim
nepoznatu sudbinu, naime,
osim mase materijalnih,
ljudima služe i rijetke oduhovljene stvari
napr. prozori i ognjišta.
evo, opet se sam otvorio.
i stresao se onako
kao kad bi prikupio hrabrosti do kraja mi
isripovijedati o tavanskim prozorima
koji su zapravo najmlađi i najkrhkiji oblici anđela.
ali, upravo je kroza nj zabljesnulo sunce u sobu.
moram ga zatvoriti i primaći grilje

3. IMA NEŠTO PRAŠNO NA NEBU ŠTO
ZAGUŠUJE SVAKU OVOSTRANU
MJESEČINU...

SUNCE!

hej zašto mi tako blizu smrti
taj maslačak gori?

SUNCILIŠTE

tri su uvjeta da bi se jednom
zauvijek obrelo na nebu:
prvi mi je nepoznat
drugi ništa bolje
zato treći prijeti da će svaki
koji je mrzio sunce
morati prije ukopa
optrčati na vršama palaca ekvator
s oguljenom narančom pod čelom

4. FILIPINI

RUČAK KOD CASTILLO FAMILY

kokoš (filipinska biserka) skakuta mi oko tanjura.
oko objednog stola zabodenog u blato nabilo se
dvadeset musavih susjeda obitelji Castillo.
pilje i uče me *tagalog*
da mi ne bude dosadno dok jedem piletinu i ribu
naravno da nemaju kruha
I love you – *gimahal ko ikaw*
punih usta izgovaram točno, plješću, smiju se
good morning – *maayong butang*
good afternoon – *mayong udto*
majong uto. ispravljaju me – *udto!*
good evening – *maayong gabii*
gluhonijemi dida Ronaldo iza mojih leđa
pljucka dimove
i kroz moju oblajhanu glavu kao kroz dalekozor
promatra ameriku

LILIPUTANCI, SMRT I SMIJEŠAK

na Boholskom aerodromu mislimo na Hrvatsku
jer sličí autobusnoj stanici u Osijeku.
skvrčeni ulazimo u avion
na kojem obećavajućim italicom stoji *Philippine Airlines*
i nadrljano izlazeće sunce. ili zalazeće.
ovisi kako gledaš.
prekratkim sg. pojasevima vezani smo cijelo vrijeme leta
i ona lampica na pilotskoj kabini stalno pokazuje opasnost.
ide mi na živce, pa ko da mi sad treba crtati
što je prolaženje kroz betonske oblake u rasklimanom avionu!
minijaturni stjuart kesi svoja 32 porculana
i ko duh vješto izbjegava isturene divovske laktove.
na kolicima razvozi upakirani shushi i salatu
ko posljednju želju pred vješanje

PRED APO ISLANDOM

Iz Dumaugetea *đipnijem* vozimo se južno.
to znači prema Apo Islandu.
tamo ćemo ploviti nad koraljnim grebenima
roniti s tisućama vrsta nestvarnih riba
sunčat se u veljači na + 50!
ipak, sat prije no što ćemo se *bankijima*
otisnuti prema tom čudu kopna
stali smo ručati na plaži Baisa
okupiranoj načičkanom smrdljivom tržnicom.
očekivali smo školjke ili ribe s umacima od limuna
ili prozračne tjestenine, rižu s tobaccom
i mliječno pecivo.
uz bljutavo pivo, gutali smo friško pečenog odojka.
moj prijatelj Danijel Bajzec iz Zagorja
sakrio se iza goleme oborene palme te
dugo i tiho povraćao u kristalno Boholsko more

MANILA, MABUHAY! SORRY, BUT WE ARE NOT AMERICANS

kroz prozore busa promatramo
zакrčene ulice manile.
zapravo, one promatraju nas.
po ramenima, kosi, sjedalima
svaki čas napadaju novi osmijesi i mahanje.
sedam milijuna toga, Čovječe!
mabuhay! amerika, mabuhay! buhay! ay!
na križanjima klinci nam u prozore
pjevaju sinatru i pružaju ruke za pesosima.
iz ormara na cesti iskaču dvije pothranjene žene
i odjednom napunjene pozdravom potrče.
mala prljava obitelj sjedi na plahti –
to im je dom i smiješe se domaćinski, širom.
samo njihova kokoš privezana špagicom
za bolesno stablo uz autocestu
mrzi velike bijele bogove u jurećem autobusu

ANANAS

malo dalje od manile nepregledna su polja ananasa.
ipak svi percipiraju samo moj trudnički trbuh
na ananasnoj pozadini.
bože, od uzbuđenja nisam kakala cijeli tjedan!
nasmijane tagaytayske piljarice preko štandova
uz cestu pilje u moj teret
dovikujem prijateljima kako nisam znala da
ananas raste na zemlji

NA ISTOKU PLANETA

na velikom otoku Negrosu
crni ljudi srodni štrumpfovima
žive u bambusovim kućicama.
(kunem se, nas dvadeset hrvata to smo vidjeli)
uzgajaju kao miš male crne svinjice
i još manje smeđe kokice.
u dvorištu gaje zelene, zelene palmice
i svakojako tropsko bilje.
oko podne mikroskopsku rižu grabe prstima
s listova banane
nakon melodične molitvice
Gospi od zelenog srca.
kad pometu stazicu od svoje do susjedove kućice
oni se ljube cijelo poslijepodne
u velikim kišnim šumama.
naposljetku, na smrt smo ih zavaljeli
pa smo njih i male im nožice
ponijeli na svojim velikim stopalima
prema žalu da malo popiju veliko Sulu more.

BEZDAN

primičući se koraljnom otočiću nedaleko od Panglaura
na glavi mi se uskomešao šešir od palminog lišća.
već smo bili blizu obale
kad odjednom mu sine da je on zapravo oduvijek dupin
i hop! klizne u Boholsko more.
mislim si pa nije mu to bezveze, kužimo ga –
pa Helena, Hrvoje, Danijel i ja
još nismo bili iskočili iz *bankija*
a već smo histerično migoljili kracima
među koraljima i ribama.
nijemi barokni svijet zabavljao nas bez iznenađenja
sve do časa kad smo se do struka nadnijeli nad bezdan.
zaboravih smo da cijelo vrijeme ronimo samo
nad vrhom vulkanske koraljne katedrale
koja se vertikalno u dubinu pruža kilometrima!
(pakao je sto posto gola svijest u ništavilu)
buljim u Plavo, glava me ne sluša.
aaaaaa! senzorna deprivacija!
i kao da se morski zvonar sažalio što nas guta strah –
iz ničega, odjednom nam je oči zasuo šareni roj
ljeskavih ribica.
kao konfeti.

AUTOFAGIA

negdje u dubinama Mindanaua
ispod smrtonosnog slapa bananinih cvjetova
samožderne djevice noću
uzalud čekaju smrt.
jer od postanka filipinskog otočja
one svakog jutra noktima raspore prsa
pa iščupaju i halapljivo poližu
svoje gigantsko srce od koraljnog meda.
svakog jutra, sve dok i posljednji otok
ne potone u more.

5. GLINA UNAKAŽENA RAZUMOM

INICIJACIJA U JA

zatim se trkom odnijela u kupaonicu
da bi u akvamarin kadu položila crn papir B1
sa žurim slovima njezina imena (svježa tempera) i
da bi legla na nj i pustila jak mlaz hladne vode.
i popišala se u svu tu vodurinu veličanstveno.
i da bi se besrčana voda razmlačila. zadahnula.
zažutila.
zatim se gola mačjim koracima iznijela na balkon
hladna, bezmirisna i bezbojna.

MOJA GLAVA

pronalazaču i nalazniku

glava mi je od jutra na panju.
ipak svi kažu da izgleda neiznošeno.
starom se konobaru čini da ona mom djelu i ne pripada,
više kao da je u stalnom koturanju
niz strmi brijeg neke kontinentalne šume
ponekad, glava mi lebdi visoko nad vratom
ili skače ljudima s ramena na rame.
a ponekad, zapravo to najčešće, popiše im se za uši
pa šmugne u prvu crkvu

TAMAGOCHI MI JE UMRO NA RUKAMA

u onoj staroj dječjoj sobi, na crveno uokvirenom
portretu smijem se.
pretpostavljam da me takvu znaš.
iz nosnica mi vire nebeske jagode, iz očiju vlast.
u krilu mi mirno spava moj čuvar pas...
ali ako makneš portret, u zidnome sefu
imam nešto za tebe:
gle, izivcirani tužni tamagochi
maloprije zadavljen mojim rukama

SUNCOKRETOVO JAJE

sasvim pedantno, u pregaču sive kuharice
gulim tvrdo kuhano jaje.
studenti slikarstva odlažu žlice, bulje.
slute da ću mu žutu kuglu lizati pet minuta,
a onda je progutati.
jer to je van goghovo jaje!
svom tijelu dat ću tu sukrvicu suncokreta
(u žilama tulum)
pa bih za pola sata trebala umrijeti metar iznad zemlje,
za sat i pol dva metra iznad zemlje. još četvrt
poslije umrijeti tri metra iznad zemlje,
dva sata kasnije umrijeti sedam metara iznad zemlje.
ujutro ću biti sasvim mrtvo, divno i veliko sunce.
bomba boja za slikare.

ŽENSKO PISMO

već je bilo vrijeme da vratim smeđoj prijateljici kišobran,
nažalost nepročitan.
nazvala sam je, pa otišla u Maksimir
i sjela na nečiju suzu.
čekajući je, pustila sam da mi kroz prošupljene kapke
putuju njene olovne sisice
koje na dan mrtvih složim ispod jezika
da mi kroz godinu ne bude drven.
napokon je i ona stigla.
nenašminkana a sva ko spirjani kesten.
na znak prvog čvorka
iz džepa smo povadile žilete naših frajera
i, čavrljajući, rezuckale zapešća. sve do zore.
prstima smo na zoru napisale:
da osjetim da sam živa pa zaspale.
ujutro se iz sunca tako hladno
zadimilo u psihijatrijske kućice
da i sad nanosimo crni selotejp preko očiju
nas samoubojica po novinama,
biblijama.

CIVILNA VJEŽBA

uzalud sam se žalila.
pravnici vele da sam morala
sresti smrt u Kustošiji,
- po mjestu stanovanja ko i svi.
za mene su je napravili da bude
pjegava debela klinka
s glavom prenatrpanom staklenom vunom i klupkom
nehrđajućih čeličnih žica.
kad sam je spazila
gutala je ostatke baklave sjedeći na pragu
slastičarne Rufati Samija
i priječila ulaz muhama i odljubljenim parovima.
nije mi jasno kako
jer tad sam bila još s druge strane ceste
kad mi je precizno pljucnula malo Šerbeta ravno u aortu.
odmah sam umrla (samo na 24 sata)
a ona je značajno
doviknula pospanom šiptaru unutra
"ja sam stvar vježbe, discipline!"

NIZNESENJE

nedjelja je i cijela obitelj srče govedsku juhu.
ja nisam ni digla žlicu: osjećam nešto čudno u abdomenu.
na terasi oko našeg stola nešto se najavljivalo.
tko zna otkud prispjele
ultraledene boje nadjačavale su dim.
glodavci, puce i sitniji susjedi uzvrpoljili se.
električni uređaji uključili se.
einstein brzinom nebo se zguslo u indigo.
u panici tata je ostavio roštilj prazan
a piletinu mačkama.
skidam žute cipele i otiskujem se od tla
u neku dobrostivu visinu.
točno iznad moga tjemena
male se zvijezde sjatile u obod vrtloga.
mama, tata
pozdravite sve i spalite mi dnevnike!
baloner mi zakopčava sestra
– da se ne smrzneš u božjem nebu
među svim tim anđelima ispod kelvina.
hej sister, zar u raj idem ja
s buketom rozih lišajeva iz uganutih gležnjeva
i tijela punog uzmućenih sokova?
(ova je odmah to uglazbila)
sad već visoko iznad krovova
imam problema s držanjem
pa mi anđeli uvrću noge, ruke i oči
kao kod svih levitirajućih svetaca.
u ekstazi ušibavam u svijetlocrnu stratosferu
a ipak u strahu da sve stane, pitam Ga
– čekaj, zar da moje bodlerovsko tijelo i ja
budemo rod oblaka?
izgleda da sam pritisnula krivo dugme.

pa propadala
padala
padala dortmunda
i kraj. slet na livadu prvog susjeda.
a što sad, sjedoh za stol gladnija od gladi.
mama je rekla – pa ništa, bar ti se
juha još nije ohladila...

GROF

ja sam grof.
svake jeseni radim kao grof
koji od otpalog lišća radi nevjerojatan pekmez.
za dvoje do troje.
a sad ću tužit snimatelje
“peteljke versus listopadno drvo”
jer ja stavljam još sočnu peteljku,
onu u živčanom slomu
ko oblog na vrat kad imam meningitis
kojeg izaziva vjerovanje u dječji krevet

NESANICA

ne mogu spavati.

vjerojatno bih zavidjela da ostali ljudi mogu.

ali ne mogu ni oni.

jer na mojoj bradi, na sisi, na stolu, na podu,

na stropu, na krovu, na nebu, na vodi, na vatri,

na avionu, na grobu, na svijetu,

na zidu

portret umiruće koju su

nasmrt izbole veterinarski ispravne pčele

MRAVLJA KISELINA

našla sam mrtvog mrava ispod nokta
pa sam ga pojela s kapljom kiše.
bio je neki dobričina;
pa me nije zabolio trbuh.
čak je uspio doživjeti i duboku starost
u mom slijepom crijevu,
žaleći me što sam malko oštećena zemlja.
glina unakažena razumom.

P. S.

evo, šaljem ti ovaj zid

Bože, dječji je.

probaj, pod prstima se sav naježi i postane mekan
rekoh,

da imaš razglednicu iz mog straha

Dorta Jagić

Rođena 1974. u Sinju. Osim poezije piše i objavljuje kratke priče, putopise, eseje i dramske tekstove. Uvrštena je u brojne domaće i strane pjesničke antologije, pojedini pjesnički ciklusi i priče prevedeni su na 20 stranih jezika. Osim pjesničke nagrade Goran za mlade pjesnike za rukopis *Plahta preko glave*, dobitnica je nagrade Balkan Grand Prize for Poetry 2007. na međunarodnom festivalu u Rumunjskoj te ugledne nagrade The European Poet of Freedom Award 2014. za knjigu pjesama *Kauč na trgu*, koju dodjeljuje poljski grad Gdanjsk. Vodi radionice kreativnog pisanja, prevodi s engleskog i njemačkog poeziju i prozu. Živi kao slobodna umjetnica u Zagrebu.

Objavila: *Plahta preko glave* (poezija, 1999, 2006), *Thamagochi mi je umro na rukama* (poezija, 2001), *Đavo i usidjelica* (poezija, 2003, 2006), *Kvadratura duge* (poezija, 2007, 2015), *Kičma* (proza, 2009, 2014), *Kauč na trgu* (poezija, 2011), *S tetovažom nisi sam* (proza, 2011) i *Mali rječnik biblijskih žena* (proza, 2013).

Biblioteka Online

knjiga 127

Dorta Jagić

Tamagochi mi je umro na rukama

© 2016 Dorta Jagić

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2016

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Krešimir Pintarić

Fotografija

© ike / Fotolia.com

ISBN 978-953-345-485-6 (HTML)

ISBN 978-953-345-486-3 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-487-0 (PDF)

ISBN 978-953-345-488-7 (MOBI)

Prvo izdanje

Meandar, Zagreb, 2002.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba.**

